

RAPPORT FOR 3. KVARTAL 2014

Januar-september (urevidert)

OM KOMMUNALBANKEN

Kommunalbanken AS ble organisert som et aksjeselskap 1. november 1999, som en videreføring av statsbanken Norges Kommunalbank, etablert i 1926. Bankens hovedmål er å sikre gode lånevilkår og stabil tilgang til finansiering for kommuner, fylkeskommuner, interkommunale selskaper og andre som utfører kommunale oppgaver.

FINANSIELLE NØKKELTALL

(Beløp i NOK 1 000 000)

	januar-september 2014	januar-september 2013	2013
RESULTAT			
Netto renteinntekter	1 100	1 233	1 634
Kjernerresultat ¹	749	856	1 131
Resultat før skatt	419	1 217	1 496
Resultat etter skatt	306	876	1 083
Egenkapitalavkastning etter skatt ²	5,06 %	16,04 %	14,94 %
Egenkapitalavkastning etter skatt (kjernerresultat) ²	12,40 %	15,66 %	15,61 %
Totalkapitalavkastning etter skatt ²	0,11 %	0,33 %	0,30 %
Totalkapitalavkastning etter skatt (kjernerresultat) ²	0,26 %	0,32 %	0,31 %
UTLÅN			
Utbetaling nye lån	30 146	31 793	43 717
Samlede utlån ³	245 596	236 341	240 863
LIKVIDITET³	123 344	104 153	102 358
INNLÅN			
Nye innlån	96 785	138 134	162 539
Tilbakekjøp av egne obligasjoner	542	4 659	4 910
Tilbakebetaling	77 151	122 423	148 390
Samlede innlån ³	358 354	329 634	326 470
FORVALTNINGSKAPITAL	398 475	363 098	361 918
EGENKAPITAL	8 165	8 019	8 216
Kjernekapitaldekning	12,19 %	12,58 %	12,39 %
Totalkapitaldekning	14,53 %	15,14 %	14,91 %

1 Resultat etter skatt justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter

2 Annualisert avkastning etter skatt i prosent av gjennomsnittlig kapital

3 Hovedstol

STABIL RENTENETTO

Kommunalbankens rentenetto¹ i tredje kvartal 2014 var på 361 millioner kroner, ned fra 393 millioner i samme periode i fjor. Endringen skyldes i hovedsak lavere bidrag fra likviditetsplasseringer sammenliknet med fjoråret. Utlånsvirksomheten bidrar med stabilt gode netto renteinntekter også gjennom tredje kvartal, som gir tilfredsstillende resultater for Kommunalbankens kjernevirksomhet så langt i 2014.

UTLÅN

Kommunalbankens utlånsportefølle ble i tredje kvartal redusert med 1,9 milliarder kroner, mot en økning på 1,3 milliarder kroner i samme periode i fjor. Banken opplever sterk etterspørsel etter lån med korte løpetider, men har i tråd med målsettingen valgt å være mindre aktiv i det helt korte segmentet av lånemarkedet i tredje kvartal.

Akkumulert utlånsvekst hittil i år er 4,7 milliarder kroner (2 prosent), mot 17,1 milliarder kroner (7,8 prosent) i tilsvarende periode i fjor. Samlede utlån utgjorde 245,6 milliarder kroner per 30. september 2014.

Det ble i tredje kvartal 2014 utbetalt nye lån på 8,2 milliarder kr mot 8,5 milliarder kroner i tilsvarende periode i 2013. Totalt er det utbetalt nye lån på 30,1 milliarder kroner hittil i år, mot 31,8 milliarder i samme periode i fjor.

GRØNN FINANSIERING

Kommunalbanken opplever økt etterspørsel etter lån med grønn p.t.-rente og har hatt en vekst på 20 prosent hittil i 2014. Grønn p.t.-rente er lavere enn bankens ordinære p.t.-rente og tilbys blant annet til investeringer forankret i kommunenes pålagte energi- og klimaplaner. Utlånsveksten skyldes økte investeringer innenfor energieffektivisering, renovasjon og rensaneanlegg. I tillegg finansieres utbygging av bybanen i Bergen med grønn p.t.-rente. I tredje kvartal valgte Bergen

bompengeselskap Kommunalbanken som finansieringskilde også til byggetrinn tre av bybanen.

INNLÅN

Banken har hatt en god likviditetssituasjon gjennom hele tredje kvartal og har i perioden fokusert på mindre private plasseringer og offentlige emisjoner utenom dollar- og euromarkedet.

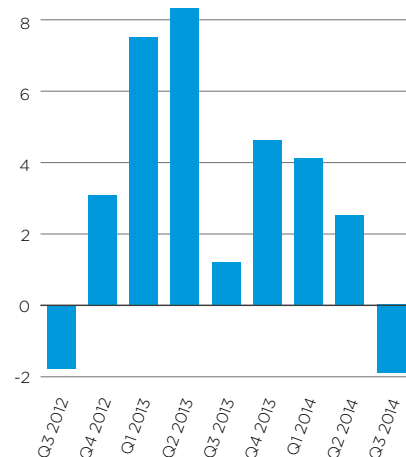
Kommunalbanken har søkt innlån med noe lengre løpetider og har foretatt en rekke lange emisjoner med hovedtyngden i australske dollar. I tredje kvartal la Kommunalbanken ut en obligasjon med flytende rente (FRN) i amerikanske dollar med syv års løpetid. Kommunalbanken er en av de første utstedere som legger ut en FRN med så lang løpetid. Obligasjonen forfaller i september 2021.

Totalt er det utstedt nye obligasjoner for 96,8 milliarder kroner i 16 valutaer hittil i år.

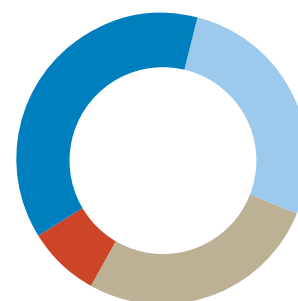
LIKVIDITETSFORVALTNING

Likviditetsreserven tilsvarende over tid bankens netto finansieringsbehov i ett år, og er plassert slik at institusjonen kan dekke alle forpliktelser de kommende 12 måneder uten ny innlåning. Ved utgangen av september 2014 hadde Kommunalbanken en likviditetsportefølle på 123,3 milliarder kroner. Sammensetningen i porteføljen er stabil, med kun mindre endringer. Eksposeringen mot obligasjoner med fortrinnsrett er uendret i tredje kvartal, og eksposeringen mot statsgaranterte utstedelser har økt noe i tredje kvartal. Hoveddelen av investeringene i

UTLÅNSVEKST
(tall i milliarder kroner)

NYE INNLÅN
januar-september 2014

¹ Netto renteinntekter fratrukket provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester.

porteføljen har forfall innen ett år.

RESULTAT

Netto renteinntekter i tredje kvartal var 368 millioner kroner, mot 401 millioner i samme periode i 2013. Bidraget fra utlånsvirksomheten holder seg på stabilt gode nivåer. Nedgangen fra fjoråret skyldes lavere marginer på plassering av overskuddslikviditeten og noe høyere innlånskostnad.

Så langt i 2014 er akkumulerte netto renteinntekter 1 100 millioner kroner, mot 1 233 millioner kroner i fjor.

Tilbakekjøp av egne obligasjoner og salg av verdipapirer i likviditetsporteføljen ga et resultat på 29 millioner kroner i tredje kvartal 2014. Samlet sett bidro markedstransaksjonene med 30 millioner kroner i årets ni første måneder, mot 50 millioner kroner i samme periode i fjor.

Urealiserte tap på finansielle instrumenter i tredje kvartal 2014 var 260 millioner kroner. I tredje kvartal i 2013 var virkelig verdi av finansielle instrumenter i liten grad påvirket av markedssvingninger. Det urealiserte tapet i 2014 skyldes hovedsakelig prisutviklingen i markedet for sikringsderivater og redusert kredittpåslag på Kommunalbankens egne obligasjoner i perioden, en periode karakterisert av rente- og spreadnedgang i finansmarkedene. Siden de finansielle instrumentene normalt holdes til forfall, vil verdiendringene i resultat bli reversert frem til forfall, eller når markedstrenden snur.

Urealiserte tap på finansielle instrumenter hittil i år er på 607 millioner kroner, mot en gevinst på 28 millioner i samme periode i 2013.

Resultat etter skatt i tredje kvartal 2014 var 73 millioner kroner, mot 250 millioner kroner i tredje kvartal 2013. Akkumulert resultat etter skatt hittil i år er 306 millioner kroner, mot 876 millioner kroner i samme periode i fjor.

Kjernerresultat per 30 september 2014 er 749 millioner kroner, ned fra 856 millioner kroner i samme periode i fjor.

Driftskostnader hittil i år utgjør 86 millioner kroner. Det er 8 millioner kroner høyere enn i tilsvarende periode i fjor. Økningen skyldes hovedsakelig avsetninger til Kommunalbankens overskuddsdeling på 4,6 millioner kroner.

Driftskostnadene (annualisert) utgjør 0,03 prosent av forvaltningskapitalen.

Kommunalbanken oppnådde en avkastning på egenkapital på 5,06 prosent i årets ni første måneder. Egenkapitalavkastningen justert for urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter er 12,4 prosent.

KAPITAL

Tellende ansvarlig kapital utgjorde per 30. september 2014 9,7 milliarder kroner, og ren kjernekapital 8,2 milliarder. Forvaltningskapitalen viser en økning på 37 milliarder kroner fra årsskiftet.

Kommunalbanken hadde ved utgangen av 3. kvartal 2014 en ren kjernekapitaldekning på 12,19 prosent, og en total kapitaldekning på 14,53 prosent.

UTSIKTENE FREMOVER

Finansmarkedene internasjonalt er preget av noe mer usikkerhet. Kommunalbanken opplever god etterspørsel etter egne obligasjoner og er i ferd med å konkludere årets låneopptak. Det forventes økt etterspørsel etter finansiering fra kommunal sektor i årets siste måneder.

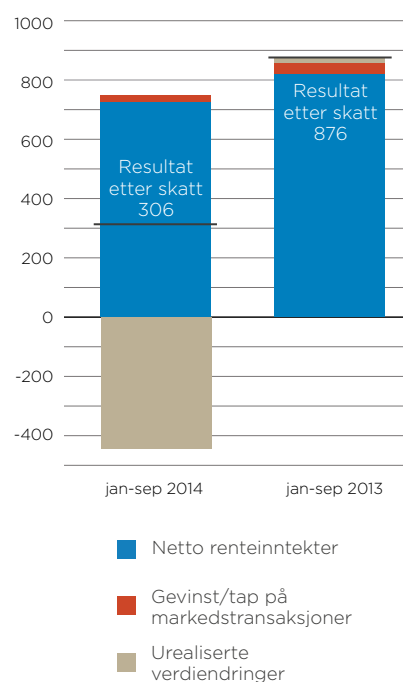
I mai i år ble Kommunalbanken erklært som systemviktig finansinstitusjon. Det innebærer blant annet økte krav til kjernekapital fra 1. juli 2015. I statsbudsjettet for 2015, som ble fremlagt 8. oktober 2014, foreslår regjeringen å øke egenkapitalen i Kommunalbanken. Økning av egenkapitalen er på totalt 1,4 milliarder kroner. Det foreslås å øke aksjekapitalen med 1 000 millioner kroner og at et planlagt utbytte på knapt 400 millioner for 2014 holdes tilbake.

Kommunalbanken har en særegen rolle i finansieringen av kommunal velferd. Omfanget av Kommunalbankens virksomhet gjenspeiler det økte aktivitetsnivået i kommunal sektor de senere årene. Styret arbeider målrettet for at Kommunalbanken skal være tilstrekkelig kapitalisert til enhver tid. Med kapitaltilførselen sikrer staten som eier at Kommunalbanken fremover kan opprettholde samfunnsoppdraget og bidra til at kommunal sektor får langsiktig og attraktiv finansiering av viktige velferdsprosjekter.

Den 22. august 2014, fastsatte Finansdepartementet forskrifter for innføring av detaljerte tekniske bestemmelser i EUs nye kapitalkravsregelverk for banker og verdipapirforetak. Innføring av risikotillegg for svekket

FORDELING AV RESULTAT ETTER SKATT

(tall i millioner kroner)

kredittverdighet hos motparter og forsvarlig verdsetting og endring i risikovektning av institusjoner vil påvirke kjernekapitaldekningen. Kommunalbanken har fra tredje kvartal rapportert etter det nye regelverket. Kravet er innarbeidet i kapitaldekningen per 30.09.2014.

Oslo, 28. oktober 2014
Styret for Kommunalbanken AS

RESULTATREGNSKAP

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	juli- september 2014	januar- september 2014	juli- september 2013	januar- september 2013	2013
Renteinntekter		1 528	4 502	1 452	4 308	5 776
Rentekostnader		1 160	3 402	1 051	3 075	4 142
Netto renteinntekter	1	368	1 100	401	1233	1 634
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		7	18	8	16	22
Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter	2	-260	-607	-24	28	-68
Netto gevinst/(tap) på markedstransaksjoner		29	30	6	50	58
Sum andre driftsinntekter		-238	-595	-27	62	-32
Lønn og generelle administrasjonskostnader		26	72	21	62	82
Avskrivninger		1	2	1	3	4
Andre driftskostnader		4	12	5	13	20
Sum driftskostnader		31	86	26	78	106
Resultat før skatt		100	419	348	1217	1 496
Skattekostnad		27	113	97	341	414
Resultat for regnskapsperioden		73	306	250	876	1 083

TOTALRESULTAT

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	juli- september 2014	januar- september 2014	juli- september 2013	januar- september 2013	2013
Resultat for regnskapsperioden		73	306	250	876	1 083
Andre innregnede inntekter og kostnader						
<i>Poster som ikke omklassifiseres til resultat</i>						
Aktuarmessig gevinst/(tap) på pensjonsforpliktelse		0	0	0	0	-13
Herav skatt		0	0	0	0	-3
Sum andre innregnede inntekter og kostnader		0	0	0	0	-10
Totalresultat for perioden		73	306	250	876	1 073

BALANSE

(Beløp i NOK 1 000 000)	Note	30. september 2014	30. september 2013	31. desember 2013
Eiendeler				
Fordringer på kredittinstitusjoner	3,4	11 424	5 901	5 257
Utlån til kunder	3,4,5	248 128	238 873	243 114
Sertifikater og obligasjoner	3,4,7,8	122 249	103 349	101 696
Finansielle derivater	3,4	16 585	14 947	11 806
Andre eiendeler		89	28	44
Sum eiendeler		398 475	363 098	361 918
Gjeld og egenkapital				
Gjeld til kredittinstitusjoner	3,4	9 102	4 178	3 656
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	3	0	0	0
Obligasjongjeld	3,4,6	363 670	332 644	329 139
Finansielle derivater	3,4	15 490	15 965	18 559
Annen gjeld		25	20	36
Betalbar skatt		111	341	440
Utsatt skatt		141	168	139
Pensjonsforpliktelser		48	32	48
Ansvarlig lånekapital	3,4	1 723	1 733	1 687
Sum gjeld		390 310	355 079	353 702
Innskutt egenkapital		2 145	2 145	2 145
Opptjent egenkapital		5 714	4 998	6 071
Totalresultat for perioden		306	876	
Sum egenkapital	9	8 165	8 019	8 216
Sum gjeld og egenkapital		398 475	363 098	361 918

ENDRINGER I EGENKAPITAL

(Beløp i NOK 1 000 000)

	1. januar — 30. september 2014		
	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 1. januar 2014	2 145	6 071	8 216
Resultat for perioden	0	306	306
Sum andre innregnede inntekter og kostnader	0	0	0
Utbytte	0	-357	-357
Egenkapital per 30. september 2014	2 145	6 020	8 165

	1. januar — 30. september 2013		
	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 1. januar 2013	2 145	5 251	7 395
Resultat for perioden	0	876	876
Sum andre innregnede inntekter og kostnader	0	0	0
Utbytte	0	-253	-253
Egenkapital per 30. september 2013	2 145	5 874	8 019

	1. januar — 31. desember 2013		
	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital per 1. januar 2013	2 145	5 251	7 395
Resultat for perioden	0	1083	1083
Sum andre innregnede inntekter og kostnader	0	-10	-10
Utbytte	0	-253	-253
Egenkapital per 31. desember 2013	2 145	6 071	8 216

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

(Beløp i NOK 1 000 000)

	januar-september 2014	januar-september 2013	2013
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter			
Renteinnbetalinger	4 393	4 294	5 844
Renteutbetalinger	-3 273	-2 957	-4 036
Utbetaling av garantiprovisjon og transaksjonskostnader	-18	-16	-23
Andre innbetalinger	30	50	58
Utbetaling til drift	-84	-75	-102
Betalt skatt	-440	-576	-576
Netto utbetaling av lån til kunder	-4 715	-17 132	-21 641
Netto (økning)/reduksjon i kortsiktige plasseringer	-868	-2 025	-1 840
Netto utbetaling ved kjøp/salg av verdipapirer	-21 853	3 912	6 530
Netto (økning)/reduksjon i andre eiendeler	-43	-17	-1
Netto økning/(reduksjon) i annen gjeld	-11	-13	6
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-26 880	-14 556	-15 781
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter			
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-4	1	-33
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-4	1	-33
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter			
Tilbakebetaling av sertifikatgjeld		-362	-359
Innbetaling ved utstedelse av obligasjonsgjeld	96 758	138 091	162 514
Tilbakebetaling av obligasjonsgjeld	-77 701	-127 094	-153 387
Tilbakebetaling av ansvarlig lånekapital		-8	-7
Utbetaling av utbytte	-357	-253	-253
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	18 700	10 374	8 508
Sum kontantstrøm	-8 183	-4 182	-7 306
Justering for valutakursendringer	8 117	4 085	7 342
Kontanter og kontantekvivalenter per 1. januar	29	-6	-6
Netto endring i kontanter og kontantekvivalenter	-66	-97	35
Kontanter og kontantekvivalenter ved utgangen av perioden	-37	-103	29
Herav			
<i>Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsesfrist</i>		0	29
<i>Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid</i>	-37	-103	0

REGNSKAPSPRINSIPPER

Kommunalbanken utarbeider regnskap i samsvar med internasjonale regnskapsstandarder (IFRS) som er godkjent av EU. Regnskapet for 3. kvartal 2014 er utarbeidet i samsvar med IAS 34 Delårsrapportering, og følger samme regnskapsprinsipper som årsregnskapet 2013.

Fra og med 1. januar 2014 er IAS 32 Finansielle instrumenter – presentasjon endret for å klargjøre innholdet i «har en juridisk håndhevbar rett til å motregne de innregnede beløpene» (IAS 32.42) og anvendelsen av IAS 32s motregningskriterier for oppgjørssystemer som eksempelvis clearing house systemer som anvender mekanismer for bruttooppgjør som skjer samtidig. Alle finansielle instrumenter omfattet av motregningsavtaler presenteres brutto i Kommunalbankens balanse. Endringene i standarden har ikke hatt noen effekt på presentasjon i balanse eller noter.

Utarbeidelse av regnskapet i samsvar med IFRS krever at ledelsen anvender estimater og skjønnsmessige vurderinger som påvirker bokførte verdier av eiendeler og gjeld, og inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger baseres på historisk erfaring og forventninger om fremtidig utvikling, og faktiske resultater kan avvike fra de estimerte.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked eller hvor det ikke er tilgjengelige kvoterte priser på balansedagen fastsettes ved hjelp av verdsettelsesteknikker. Verdifastsettelse krever at ledelsen gjør vurderinger og bruker forutsetninger knyttet til kredittrisiko og likviditetsrisiko knyttet til finansielle instrumenter. Selv om skjønnsmessige vurderinger og forutsetninger baserer seg i størst mulig grad på faktiske markedsforhold på balansedagen, kan de øke usikkerheten i regnskapsførte beløp.

NOTE 1

Netto renteinntekter

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>	juli- september 2014	januar- september 2014	juli- september 2013	januar- september 2013	2013
Fordringer på kredittinstitusjoner	4	18	2	15	27
Utlån til kunder	1 504	4 441	1 457	4 314	5 792
Sertifikater og obligasjoner	478	1 542	548	1 578	2 153
Finansielle derivater	-457	-1 499	-555	-1 599	-2 196
Sum renteinntekter	1 528	4 502	1 452	4 308	5 776
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	4	1	2	2
Obligasjonsgjeld	2 248	6 347	2 106	6 954	8 874
Finansielle derivater	-1 095	-2 964	-1 062	-3 897	-4 756
Ansvarlig kapital og fondsobligasjoner	6	16	5	16	22
Sum rentekostnader	1 160	3 402	1 051	3 075	4 142
Netto renteinntekter	368	1 100	401	1 233	1 634

NOTE 2

Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>	juli- september 2014	januar- september 2014	juli- september 2013	januar- september 2013	2013
Utlån til kunder	-48	48	-233	-526	-529
Sertifikater og obligasjoner	-95	25	13	-642	-862
Finansielle derivater	-967	1 377	-192	-530	-327
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	1	0	0	0
Obligasjonsgjeld	868	-2 030	375	1 732	1 645
Ansvarlig kapital og fondsobligasjoner	-18	-28	12	-5	6
Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter	-260	-607	-24	28	-68

NOTE 3

Kategorisering av finansielle instrumenter

(Beløp i NOK 1 000 000)

Per 30. september 2014

	Totalt	Til virkelig verdi			Holdt til forfall	Utlån og fordringer	Andre forpliktelseser
		FVO	Holdt for handelsformål	Virkelig verdisikring			
Fordringer på kredittinstitusjoner	11 424	7 032	0	0	0	4 392	0
Utlån til kunder	248 128	144 569	0	0	0	103 559	0
Sertifikater og obligasjoner	122 249	110 259	0	0	107	11 883	0
Finansielle derivater	16 585	0	14 766	1 818	0	0	0
Sum finansielle eiendeler	398 386	261 859	14 766	1 818	107	119 835	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	9 102	0	0	0	0	0	9 102
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	0	0	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	363 670	244 218	0	0	0	0	119 452
Finansielle derivater	15 490	0	14 343	1 148	0	0	0
Ansvarlig lånekapital	1 723	1 723	0	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	389 985	245 941	14 343	1 148	0	0	128 553

Per 30. september 2013

	Totalt	Til virkelig verdi			Holdt til forfall	Utlån og fordringer	Andre forpliktelseser
		FVO	Holdt for handelsformål	Virkelig verdisikring			
Fordringer på kredittinstitusjoner	5 901	1 382	0	0	0	4 519	0
Utlån til kunder	238 873	134 955	0	0	0	103 918	0
Sertifikater og obligasjoner	103 349	87 510	0	0	936	14 902	0
Finansielle derivater	14 947	0	12 590	2 357	0	0	0
Sum finansielle eiendeler	363 070	223 848	12 590	2 357	936	123 339	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	4 178	0	0	0	0	0	4 178
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	0	0	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	332 644	239 091	0	0	0	0	93 553
Finansielle derivater	15 965	0	14 399	1 565	0	0	0
Ansvarlig lånekapital	1 733	1 733	0	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	354 519	240 823	14 399	1 565	0	0	97 731

Per 31. desember 2013

	Totalt	Til virkelig verdi			Holdt til forfall	Utlån og fordringer	Andre forpliktelseser
		FVO	Holdt for handelsformål	Virkelig verdisikring			
Fordringer på kredittinstitusjoner	5 257	704	0	0	0	4 553	0
Utlån til kunder	243 114	141 341	0	0	0	101 773	0
Sertifikater og obligasjoner	101 696	85 773	0	0	931	14 992	0
Finansielle derivater	11 806	0	9 999	1 807	0	0	0
Sum finansielle derivater	361 873	227 818	9 999	1 807	931	121 318	0
Gjeld til kredittinstitusjoner	3 656	0	0	0	0	0	3 656
Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	0	0	0	0	0	0	0
Obligasjonsgjeld	329 139	225 790	0	0	0	0	103 349
Finansielle derivater	18 559	0	16 999	1 559	0	0	0
Ansvarlig lånekapital	1 687	1 687	0	0	0	0	0
Sum finansiell gjeld	353 040	227 477	16 999	1 559	0	0	107 005

NOTE 4

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi

(Beløp i NOK 1 000 000)

Alle finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi faller inn under tre grupper etter input til metoder for verdifastsettelse:

- Nivå 1-input er kvoterte kurser i et aktivt marked for identiske instrumenter, tilgjengelige på balansedagen.
- Nivå 2-input er andre input enn kvoterte kurser inkludert i Nivå 1, som kan observeres for et instrument direkte eller indirekte.
- Nivå 3-input er ikke-observerbare parametere, som benyttes som input til verdifastsettelse.

Kommunalbanken hadde per 30. september 2014 følgende finansielle instrumenter vurdert periodisk til virkelig verdi:

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Fordringer på kredittinstitusjoner	0	7 032	0	7 032
Utlån til kunder	0	99 518	45 051	144 569
Sertifikater og obligasjoner	60 857	46 875	2 527	110 259
Finansielle derivater	2 630	8 187	5 767	16 585
Sum finansielle eiendeler til virkelig verdi	63 487	161 612	53 345	278 444
Gjeld til kredittinstitusjoner				
Obligasjonsgjeld	0	0	244 218	244 218
Finansielle derivater	149	7 269	8 072	15 490
Ansvarlig lånekapital	0	0	1 723	1 723
Sum finansielle forpliktelser til virkelig verdi	149	7 269	254 013	261 432

Avstemming av endringer i Nivå 3

	Utlån til kunder	Sertifikater og obligasjoner	Obligasjonsgjeld	Ansvarlig lånekapital	Finansielle derivater
Balansført verdi per 31. desember 2013	46 524	3 989	225 790	1 687	-5 881
Kjøp	0	722	-542	0	0
Salg	0	0	0	0	0
Nye utstedelser	1531	0	74 522	0	0
Nedbetaling	-1 171	-3663	-63 467	0	1423
Overføring til Nivå 3	27	1 632	0	0	-1
Overføring ut av Nivå 3	-1940	-145	0	0	-8
Gevinst/tap resultatført i perioden	80	-9	7 915	36	2163
Balansført verdi per 30. september 2014	45 051	2 527	244 218	1 723	-2304

Det var ingen vesentlige overføringer mellom Nivå 1 og Nivå 2 i perioden. Overføringer inn og ut av nivå 3 skyldes hovedsakelig endring i tilgang på observerbare input til verdsettelsesmetoder i løpet av rapporteringsperioden.

Alle endringene i virkelig verdi justerer balansført verdi av eiendeler og forpliktelser og føres direkte mot resultat under "Netto renteinntekter", "Netto urealiserte verdiendringer på finansielle instrumenter" eller "Netto gevinst/(tap) på markedstransaksjoner".

Opplysninger om verdsettelsesmetoder:

Strukturen og egenskapene av finansielle instrumenter definerer hvilke verdsettelsesmetoder benyttes for å fastsette virkelig verdi i Nivå 2 og 3. Virkelig verdi av instrumenter uten innebygde derivater fastsettes ved hjelp av en diskonteringsmetode, hvor diskonteringsrenten utledes av relevante observerbare pengemarkedsrenter samt andre vesentlige risikofaktorer som har betydning for verdiutviklingen. Dersom slike risikoparametere ikke kan observeres på balansedagen, kan ledelsen gjøre vurderinger og anvende estimater ved fastsettelse av virkelig verdi. Finansielle instrumenter med innebygde derivater verdsettes ved hjelp av opsjonsprisinde modeller som bruker både markedsdata og estimater som parametere.

De mest signifikante ikke-observerbare parametere benyttet i verdsettelse i Nivå 2 og 3 knytter seg til estimerte kredittrisikopåslag for finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked. Tabellen nedenfor viser effekten av en 10 bp endring i kredittpåslag for ulike aktiva- og passivaklasser per 30. september 2014:

	30. september 2014
Utlån til kunder	-139
Sertifikater og obligasjoner	1
Finansielle derivater	-375
Obligasjonsgjeld	313
Ansvarlig lånekapital	3
Total	-197

NOTE 5

Utlån til kunder

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>	30. september 2014	30. september 2013	31. desember 2013
Hovedstol	245 596	236 341	240 863
Påløpte renter	1 372	1 416	1 138
Justering til virkelig verdi	1 161	1 116	1 113
Totalt	248 128	238 873	243 114

NOTE 6

Obligasjonsgjeld

<i>(Beløp i NOK 1 000 000)</i>	30. september 2014	30. september 2013	31. desember 2013
IB obligasjonsgjeld (nominell verdi)	326 470	312 867	312 867
Nye utstedelser	96 785	138 134	162 539
Nedbetalinger	-77 693	-127 082	-153 300
Amortisering	-9	-12	-88
Valutajustering	12 801	5 727	4 451
UB obligasjonsgjeld (nominell verdi)	358 354	329 634	326 470
Påløpte renter	2 570	2 380	1 953
Justering til virkelig verdi	2 745	629	716
Sum obligasjonsgjeld	363 670	332 644	329 139

NOTE 7

Sertifikater og obligasjoner

(Beløp i NOK 1 000 000)

Sertifikater og obligasjoner fordelt per utsteder	30. september 2014	30. september 2013	31. desember 2013
Norge			
Utstedt av andre	6 041	2 014	3 704
Utland			
Utstedt av offentlige ¹	86 354	79 603	74 870
Utstedt av andre	29 855	21 731	23 123
Sum sertifikater og obligasjoner	122 249	103 349	101 696

¹Herunder, sertifikater og obligasjoner utstedt eller garantert av stater, sentralbanker, delstater, regionale myndigheter og multilaterale utviklingsbanker.

Sertifikater og obligasjoner fordelt på løpetid	30. september 2014	30. september 2013	31. desember 2013
Under 1 år	67 185	50 182	54 140
1-5 år	55 064	53 166	47 556
Sum sertifikater og obligasjoner	122 249	103 349	101 696

NOTE 8

Kreditteksponering i sertifikater og obligasjoner

(Beløp i NOK 1 000 000)

Eksposering per 30. september 2014

Forfall	< 1 år		> 1 år				Totalt
	A-1/A-1+	Ikke ratet	A/A+	AA	AAA	Ikke ratet	
Stater og sentralbanker	10 596	0	0	126	3 146	0	13 868
Multilaterale utviklingsbanker	10 973	0	0	651	11 529	0	23 154
Regionale myndigheter	12 495	2 604	213	16 272	16 021	1 727	49 332
Finansinstitusjoner	16 028	0	322	1 032	0	0	17 383
Verdipapirisering	107	0	0	0	0	0	107
Covered bond	14 381	0	0	164	3 860	0	18 406
Totalt	64 581	2 604	535	18 245	34 556	1 728	122 249

Eksposering per 30. september 2013

Forfall	< 1 år		> 1 år				Totalt
	A-1/A-1+	Ikke ratet	A/A+	AA	AAA	Ikke ratet	
Stater og sentralbanker	8 182	0	0	4 166	2 633	0	14 981
Multilaterale utviklingsbanker	6 555	0	0	1 822	14 330	0	22 707
Regionale myndigheter	14 344	440	0	12 505	11 813	2 814	41 916
Finansinstitusjoner	12 126	0	376	630	0	0	13 130
Verdipapirisering	133	0	0	0	0	0	133
Covered bond	8 402	0	0	0	2 080	0	10 482
Totalt	49 742	440	376	19 123	30 855	2 814	103 349

NOTE 9

Ansvarlig kapital

(Beløp i NOK 1 000 000)

	30. september 2014	30. september 2013
Ren kjernekapital		
Innbetalt aksjekapital	2 145	2 145
Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater	5 714	4 998
Delårsresultat som inngår i kjernekapitalen	210	608
Overfinansiering av pensjonsforpliktelse	0	0
Balanseført utsatt skatt	0	0
Immaterielle eiendeler	-76	-15
Avsatt utbytte	0	0
Justeringer i ren kjernekapital knyttet til regulatoriske filtre	168	-17
Andel av nullstilte uamortiserte estimatavvik	0	0
Sum kjernekapital	8 159	7 718
Annen godkjent kjernekapital	0	0
Sum kjernekapital	8 159	7 718
<i>Tilleggs kapital</i>		
Ansvalig lån	1 571	1 571
Evigvarende ansvarlig lånekapital	0	0
Sum av fondsobligasjoner som ikke kan utnyttes som kjernekapital	0	0
Sum tilleggs kapital	1 571	1 571
Sum ansvarlig kapital	9 731	9 290

Ansvarlig kapital er beregnet i henhold til Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak. Urealisert gevinst/tap som oppstår som følge av endringer i egen kredittverdighet omfatter gjeld stiftet gjennom utstedelse av obligasjoner og gjennom inngåelse av derivatkontrakter.

NOTE 10

Kapitaldekning

(Beløp i NOK 1 000 000)

	30. september 2014		
	Bokført verdi	Beregningsgrunnlag	Kapitalkrav
Kredittrisiko (Standardmetode)			
Stater og sentralbanker	8 471	0	0
Lokale og regionale myndigheter	299 306	50 764	4 061
<i>Herav norske kommuner</i>	248 078	50 764	4 061
Offentlig eide foretak	7 940	38	3
Multilaterale utviklingsbanker	23 153	0	0
Finansinstitusjoner	43 550	8 816	705
<i>Herav motpartsrisiko for derivater</i>	13 395	2 180	174
Engasjementer med sikkerhet i boligeiendom	50	50	4
Obligasjoner med fortrinnsrett	18 405	1 841	147
Øvrige engasjementer	13	13	1
Verdipapirisering	107	40	3
Tilleggskrav for CVA-risiko	175	2 188	175
Sum kredittrisiko	401 170	63 749	5 100
Markedsrisiko	0	0	0
Operasjonell risiko (Basismetode)		3 205	256
Minimumskrav ansvarlig kapital		66 955	5 356
Kapitaldekning		14,53%	
Kjernekapitaldekning		12,19%	
Ren kjernekapitaldekning		12,19%	